

Asia: VN/21072/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeuspalveluvirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 1 Oikeuspalveluviraston tehtävät ja organisaatio

-

2. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 2 Julkinen oikeusapu

-

3. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 3 Talous- ja velkaneuvonta

-

4. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 4 Yleinen edunvalvonta

-

5. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 5 Hankkiminen muulta palveluntuottajalta

-

6. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvuista 6 ja 7 Erinäiset säännökset ja voimaantulo

-

7. Lausuntonne talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain, oikeusapulain ja saamen kielilain muutosehdotuksesta

-

8. Lausuntonne hallituksen esityksen perusteluista ja vaikutuksista

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry kannattaa organisaation kehittämistä niin, että palvelujen järjestämisen kautta mahdollisesti saavutettavat tehokkuus- ja tehostamistavoitteet toteutuisivat toimintalähtöisesti resurssikestävällä tavalla, sekä henkilöstöpoliittiset näkökulmat huomioon ottaen. SPJL pitää esityksessä todettuja tavoitteita, kuten tehtävien selkiyttäminen ja hallinnollisten palvelujen tarkoituksenmukaisempi järjestäminen, kannatettavina.

Hallituksen esityksessä on tuotu esille hyviä perusteluja selkeäksi tarkoitettulle organisaatiomallille, jossa toimistojen ohjaamisella ja hallintotehtävien kokoamisella saavutettaisiin muun muassa tehokkuusetuja ja palvelujen yhdenmukaisuutta. Tähän liittyy kuitenkin tiettyjä seikkoja, joita on syytä vielä pohtia tarkemmin.

Hallinnon keskittämisen myötä on huolehdittava, että henkilöstön riittävään määrään sekä koulutukseen varataan riittävästi resursseja. Henkilökunnan määrän tulee olla riittävä, jotta virasto voisi täyttää sille esityksessä asetetut tavoitteet. Koska esityksessä ei kuitenkaan SPJL:n mielestä tältä osin esitetä riittäviä resursseja, avoimeksi kysymykseksi jää tältä osin se, mistä käytännössä karsitaan samalla kun henkilöstöresursseja sidotaan uuteen järjestelyyn. Tältä osin esitys ei sisällä tarpeeksi perusteellista selvitystä.

Erillisen viraston perustaminen ei saa lisätä henkilöstön työkuormaa. Vaarana onkin henkilöstön työkuorman lisääntyminen ilman riittäviä tukitoimintoja. Samankaltaisia järjestelyjä sisältävissä organisaatiomuutoksissa on aiemmin voinut havaita, että toiminnan alkamisen jälkeen on ilmaantunut yllättäviä käytännön haasteita muun muassa resursointiin liittyen, joihin ei olla pystytty reagoimaan tarpeen vaatimalla tavalla. Näin ollen henkilöstömäärää ja lisäresursointitarvetta täytyy pystyä arvioimaan ja kehittämään säännöllisesti myös uuden viraston toiminnan alkamisen jälkeen, ja tähän arviointiin täytyy ottaa mukaan myös henkilöstö ja henkilöstön edustajat.

Esityksessä todettu pyrkimys ehdotettujen palvelujen keskittämiseen niin, että henkilöstö pystyisi jatkamaan työskentelyään nykyisillä toimipaikoillaan, on tärkeä henkilöstöpoliittinen tavoite. Tähän liittyy vahvasti myös henkilöstöresurssien suunnitelmallinen kohdentaminen jo ennakkoon ja jatkuva prosessien ja toimintatapojen kehittäminen. Tässä mielessä SPJL kannattaa tehtävien ja vastuiden selkeämpää määrittelyä sekä turhan byrokratian välttämistä tähtäämällä mahdollisimman kevyeen hallintorakenteeseen.

Uuden organisaatiomallin johtamisrakenteen ja sen sisältämät vastualueet täytyy myös olla selkeät ja täsmälliset. Vahvaan henkilöstöjohtamiseen liittyy olennaisesti vaatimus henkilöstöresurssien suunnitelmallisesta käytöstä ja kohdentamisesta ja sitä kautta henkilöstön sitouttamiseen myös uuteen organisaatiomalliin pitämällä huolta henkilöstön hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit ovat jo nyt äärimmäisen aliresursoituja.

Thurin Jesper
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto r.y.